

Pensii pt. limita de vârstă și pensii de invaliditate pentru persoanele care au lucrat în Moldova

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Cuprins

Pentru cine este broșura?	4
Care instituție vă va acorda pensie pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?	4
În ce condiții vă vom acorda pensia pt. limită de vârstă de la ZUS [CNAS] [CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale], dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?	4
Cum vom stabili pensia pt. limită de vârstă a dvs. de la CNAS dacă v-ați născut înainte de anul 1949.	4
Vom adăuga perioade de asigurare în Moldova la stagiul dvs. de asigurare în Polonia?.....	5
Perioadele de asigurare în Moldova au influență asupra cuantumului pensiei	6
Cum vom stabili pensia dvs. din ZUS [CNAS] dacă v-ați născut după 1948	7
Vom adăuga la pensie perioadele de asigurare în Moldova	7
Cum vom calcula cuantumul pensiei Dvs.....	7
Cum vom stabili pensia dvs. dacă ați lucrat în condiții speciale în Polonia și Moldova.....	8
Cum vom stabili pensia dvs. de invaliditate dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?	8
În pensia din titlul de incapacitate de muncă vor fi incluse perioadele de asigurare în Moldova	9
Cum calculăm cuantumul pensiei de invaliditate dacă ținem cont de perioadele de asigurare din Moldova.....	10
Ce se întâmplă dacă deveniți inapt pentru muncă în timp ce erați asigurat în Moldova	11
Trebuie să veniți în Polonia pentru un examen medical realizat de medicul certificant al ZUS [CNAS]	11
Puteți solicita o pensie de incapacitate de muncă de la o instituție de asigurare din Moldova	11
Cum vom stabili pensia de urmaș, dacă membrul familiei a lucrat în Polonia și Moldova?	12
Cine poate primi o pensie de urmaș de la ZUS [CNAS].....	12
Cum vom stabili pensia de urmaș după persoana care a lucrat în Moldova.....	12
Ce sumă va atinge pensia de urmaș	13
Puteți solicita o pensie de urmaș de la o instituție de asigurare din Moldova.....	14

Când aveți dreptul la pensie pentru accident de muncă sau boală profesională?	14
Unde trebuie depusă cererea pt. indemnizație și cum trebuie elaborată?	14
Unde vom examina cererea dvs.?	15
Unde trebuie depusă cererea dacă locuiți în Polonia?	15
Pe ce formular trebuie depusă cererea dacă locuiți în Polonia?	16
Ce documente trebuie atașate la cerere?	16
Ce se întâmplă în continuare cu cererea dvs.?	17
Unde trebuie depusă cererea dacă locuiți în Moldova?	17
Pe ce formular trebuie depusă cererea dacă locuiți în Moldova	17
Unde veți găsi formularele necesare?	18
Unde puteți căuta documente care confirmă angajarea în Polonia?	18
Cum vom plăti pensia pt. limita de vârstă sau de invaliditate dacă locuiți în Moldova?	18
Aveți asigurare de sănătate în Polonia dacă locuiți în Moldova?	19
Trebuie să reziliați contractul de muncă în Moldova pentru a primi o pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate de la ZUS [CNAS]?	19
Vom suspenda sau reduce beneficiile dvs. dacă lucrați în Moldova?	20
Ce beneficii putem suspenda sau reduce	20
Ce câștiguri vor determina reducerea sau suspendarea beneficiului	20
Când nu vom reduce pensiile dvs. pt limită de vârstă sau de invaliditate	21
Ce informații trebuie să ne furnizați dacă locuiți în Moldova?	21
Declarație titular pensie pt. limită de vârstă sau invaliditate	21
Unde puteți obține mai multe informații?	22
Temeiul legal	23

Ați lucrat în Polonia și Moldova și doriți să primiți o pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate? Aflați ce avantaje pentru dvs. rezultă din acordul de securitate socială dintre Polonia și Moldova.

Pentru cine este broșura?

La data de 1 decembrie 2014, a intrat în vigoare acordul de securitate socială dintre Polonia și Moldova [1]. În broșură, veți găsi informații despre regulile pe baza cărora persoanele care au lucrat în Polonia și Moldova pot solicita pensii pt. limită de vârstă și pensii de invaliditate.

Care instituție vă va acorda pensie pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?

Dacă ați lucrat în Polonia și Moldova, puteți primi două pensii pt. limita de vârstă sau pensii de invaliditate – de la noi și de la instituția de asigurări din Moldova. Trebuie totuși să îndepliniți condițiile pentru acordarea acestor beneficii, care sunt specificate în legislația acestor țări.

IMPORTANT!

Noi vă vom plăti pensia pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate pentru perioade de asigurare în Polonia, în timp ce instituția moldovenească vă va plăti beneficiul pentru perioadele de muncă în Moldova.

În ce condiții vă vom acorda pensia pt. limită de vârstă de la ZUS [CNAS] [CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale], dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?

Condițiile pe care trebuie să le îndepliniți pentru a obține o pensie pt. limita de vârstă depind de faptul dacă v-ați născut înainte de anul 1949 sau după anul 1948.

Cum vom stabili pensia pt. limită de vârstă a dvs. de la CNAS dacă v-ați născut înainte de anul 1949

Dacă v-ați născut înainte de anul 1949, atunci aveți deja vârsta de pensionare, care în Polonia este de 60 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați. Vă vom acorda pensia pt. limita de vârstă dacă dovediți perioada de asigurare necesară.

Perioada de asigurare necesară pentru pensionare (adică așa-numitele perioade contributive și necontributive) este:

- 20 ani pentru femei,
- 25 pentru bărbați.

Dacă nu puteți documenta un stagiul atât de lung, vă vom acorda o pensie dacă vechimea dvs. este cel puțin:

- 15 ani pentru femei,
- 20 ani pentru bărbați.

Cu toate acestea, dacă pensia acordată în acest mod este mai mică decât valoarea pensiei minime, atunci în această situație nu o vom majora la această sumă.

Vom adăuga perioade de asigurare în Moldova la stagiul dvs. de asigurare în Polonia?

Dacă perioada de asigurare în Polonia este de 12 luni sau mai mult, dar este prea scurtă pentru a acorda o pensie, vom adăuga perioadele de asigurare din Moldova la perioadele de asigurare din Polonia.

Dacă după adăugarea perioadelor din Polonia și din Moldova, perioada dvs. de asigurare este încă prea scurtă pentru a vă acorda o pensie poloneză, vom adăuga perioade de asigurare din alte țări în care ați lucrat. Putem adăuga perioade din țările cu care Polonia și Moldova au încheiat un acord de securitate socială. Aceste sunt:

■ Austria,	■ Luxemburg,
■ Belgia,	■ Portugalia,
■ Bulgaria,	■ România,
■ Cehia,	■ Ucraina,
■ Estonia,	■ Ungaria.
■ Lituania,	

IMPORTANT!

Vom adăuga perioadele de asigurare străine, cu condiția să nu coincidă cu perioadele de asigurare din Polonia.

Exemplu

Grigore s-a născut în 1948. A lucrat 16 ani în Polonia și de 10 ani lucrează în Moldova. Ca bărbat născut înainte de 1949, trebuie să aibă cel puțin 25 de ani de stagiul de asigurare pentru a obține o pensie pt. limită de vârstă de la ZUS [CNAS]. Prin urmare, perioada de asigurare în Polonia este prea scurtă. De aceea, la stagiul de asigurare polonez

a lui Grigore vom adăuga 10 ani de muncă în Moldova. În acest fel, Grigore va primi pensia de la ZUS [CNAS].

IMPORTANT!

Dacă stagiul dvs. de asigurare în Polonia este suficient pentru acordarea pensiei de la ZUS [CNAS], nu este necesar să adăugați perioadele de muncă în străinătate.

Exemplu

Danuta s-a născut în anul 1948. A lucrat 21 de ani în Polonia și 14 ani în Moldova. Ca femeie născută înainte de 1949, trebuie să aibă cel puțin 20 de ani de stagiul de asigurare pentru a primi pensie de la ZUS [CNAS]. Perioada de asigurare a Danutei în Polonia este suficientă pentru a-i acorda pensia. Prin urmare, nu este necesar să adăugați perioadele sale de muncă în străinătate la stagiul polonez de asigurare.

Perioadele de asigurare în Moldova au influență asupra cuantumului pensiei

Dacă stagiul dvs. de asigurare poloneză a fost prea scurt pentru a vă acorda pensia și a trebuit să adăugăm perioadele de asigurare în Moldova, atunci le vom lua în considerare, de asemenea, pentru calcularea cuantumului pensiei poloneze. Pensia o vom calcula în proporția – ca raport între perioadele de asigurare poloneze și suma perioadelor de asigurare poloneze și din străinătate. Vom plăti pensia doar pentru stagiul de asigurare în Polonia. Pentru munca depusă în Moldova puteți primi pensia de la instituția de asigurare din Moldova.

Exemplu

Stanislav s-a născut în anul 1948. A muncit 16 ani în Polonia și 20 de ani în Moldova. Ca bărbat născut înainte de 1949, trebuie să aibă cel puțin 25 de ani de stagiul de asigurare pentru a avea o pensie de la ZUS [CNAS]. Perioada de asigurare pentru Stanisław în Polonia este prea scurtă pentru a-i acorda pensie. Prin urmare, la stagiul de asigurare polonez, vom adăuga 20 de ani de muncă în Moldova.

În primul rând, vom calcula pensia pe care Stanislav ar fi putut să o primească dacă ar lucra 36 de ani doar în Polonia. Apoi vom multiplica această sumă cu proporția perioadelor de asigurare poloneze (16 ani) la suma perioadelor de asigurare poloneze și moldovenești (36 de ani), și anume, $16/36$. În acest fel, vom calcula cuantumul pensiei pentru perioadele de asigurare poloneză a lui

Stanislav. Pentru muncă depusă în Moldova pensia va fi plătită de o instituție de asigurări din Moldova.

IMPORTANT!

Atunci când vom calcula cuantumul pensiei dvs., vom lua în considerare numai câștigurile dvs. pentru munca depusă în Polonia.

Cum vom stabili pensia dvs. din ZUS [CNAS] dacă v-ați născut după 1948

Dacă v-ați născut după 1948, vă vom acorda pensia după ce veți îndeplini următoarele condiții:

- atingeți vârsta de pensionare, care în Polonia este de:
  - 60 ani pentru femei,
  - 65 ani pentru bărbați,
- aveți contribuții de asigurări sociale sau contribuții de asigurare de pensionare și invaliditate plătite în Polonia pentru o perioadă de cel puțin 1 zi, de ex., ca angajat, contractant sau persoană care a desfășurat activități non-agricole.

Vom adăuga la pensie perioadele de asigurare în Moldova

Durata stagiului de asigurare nu este relevantă pentru determinarea pensiei pentru cei care au atins vârsta de pensionare, pentru persoanele care s-au născut după anul 1948. De aceea, nu este nevoie ca noi să adăugăm perioadele dvs. din străinătate în cazul acordării pensiei poloneze.

Cum vom calcula cuantumul pensiei Dvs.

Pentru a vă calcula pensia dvs. de la ZUS [CNAS], vom adăuga:

- contribuțiile de asigurare de pensie valorizate, care sunt salvate în contul dvs. individual la ZUS [CNAS],
- capitalul inițial valorizat (determinat pentru perioadele de asigurare înainte de 1 ianuarie 1999),
- fonduri valorificate salvate în sub-contul la ZUS [CNAS], (inclusiv cele transferate de la un fond de pensii deschis).

Apoi vom împărți apoi suma astfel obținută în funcție media de viață preconizată. Mai multe informații despre acest lucru veți găsi în broșura *Noua pensie din Fondul de Asigurări Sociale*. O puteți găsi în filialele noastre și pe site-ul www.zus.pl din fila [Baza wiedzy]-[Baza de cunoștințe] > [Biblioteka ZUS].

Pensia o vom acorda din luna în care depuneți cererea, dar nu mai devreme decât din ziua în care atingeți vârsta de pensionare (60 de ani – femeile și 65 de ani bărbații).

Cum vom stabili pensia dvs. dacă ați lucrat în condiții speciale în Polonia și Moldova

Dacă v-ați născut după anul 1948, dar înainte de 1969, puteți primi pensia la o vârstă mai mică de 60 de ani pentru femei și 65 de bărbați. Trebuie totuși, să îndepliniți condițiile suplimentare cu privire la stagiul de asigurare general, inclusiv stagiul de muncă în condiții speciale sau în calitate specială (de ex., profesor, miner, marinar).

Dacă stagiul dvs. polonez de asigurare este prea scurt pentru a vă acorda pensia anticipată, vă vom adăuga perioadele de angajare în Moldova. Perioadele de asigurare moldovenești pot fi adăugate la:

- perioada de asigurare generală,
- stagiul în condiții speciale sau în calitate specială.

IMPORTANT!

Vom lua în vedere perioadele de muncă în străinătate în condiții speciale sau în calitate specială, cu condiția că o astfel de muncă ați efectuat-o și în Polonia.

Cum vom stabili pensia dvs. de invaliditate dacă ați lucrat în Polonia și Moldova?

Vă vom acorda o pensie de invaliditate de la ZUS [CNAS] dacă îndepliniți în comun următoarele condiții:

- 1) veți fi declarat incapabil de muncă (certificatul de incapacitate de muncă trebuie eliberat de un medic certicator al ZUS [CNAS]);
- 2) aveți stagiul de asigurare necesar, a cărui lungime depinde de vârsta la care a apărut incapacitatea dvs. de muncă:
  - 1 an de stagiu – dacă incapacitatea de muncă a apărut înainte de împlinirea a 20 de ani,
  - 2 ani – dacă ați avut atunci de la 20 până la 22 ani,
  - 3 ani – dacă ați avut atunci de la 22 până la 25 ani,
  - 4 ani – dacă ați avut atunci de la 25 până la 30 ani,

- 5 ani – dacă ați avut atunci peste 30 de ani, dar această perioadă trebuie să fie în ultimii 10 ani:
    - înainte de ziua în care ați depus cererea pentru pensia de invaliditate sau,
    - înainte de ziua în care a apărut incapacitatea dvs. de muncă;
- 3) ați devenit incapabil de muncă în oricare dintre perioadele cerute de legislația poloneză sau nu mai târziu de 18 luni de la încheierea acestei perioade. Poate fi, printre altele, perioada de asigurare (de ex., de angajare în baza unui contract de muncă sau a unui contract de mandat, desfășurarea propriei activități), perioada de primire a prestației de șomaj sau a prestației de boală sau a unui concediu pentru creșterea copilului.
- Această cerință nu este obligatorie dacă îndepliniți în total două condiții:
- sunteți complet inapt de muncă,
  - aveți cel puțin:
    - 20 de ani de stagiul de asigurare – dacă sunteți femeie,
    - 25 de ani de stagiul de asigurare – dacă sunteți bărbat;
- 4) nu aveți dreptul la o pensie pt. limită de vârstă din partea ZUS [CNAS] sau nu îndepliniți condițiile pentru acordarea acesteia.

IMPORTANT!

Dacă ați devenit incapabil de muncă după împlinirea vârstei de 30 de ani, nu este necesar să aveți 5 ani de stagiul de asigurare în ultimii 10 ani înainte de depunerea cererii sau apariției incapacității de muncă, atât timp cât îndepliniți ambele condiții de mai jos:

- sunteți complet inapt de muncă,
- puteți dovedi 25 (femeie) sau 30 de ani (bărbat) de contribuție (aici nu luăm în considerare anii fără contribuție).

În pensia din titlul de incapacitate de muncă vor fi incluse perioadele de asigurare în Moldova

Dacă stagiul dvs. de asigurare în Polonia este prea scurt pentru a vă acorda o pensie din titlul de incapacitate de muncă, dar acesta este de cel puțin 12 luni, atunci, la perioadele poloneze vom adăuga perioadele de asigurare în Moldova.

Dacă, după adăugarea perioadelor poloneze și moldovenești, stagiul dvs. de asigurare este încă prea scurt pentru a vă acorda pensie poloneză din titlul de incapacitate de muncă, vom adăuga perioade de asigurare din alte țări în care ați lucrat. Putem adăuga perioade din

țările cu care Polonia și Moldova au încheiat un acord de asigurare socială. Acestea sunt:

- Austria,
- Belgia,
- Bulgaria,
- Cehia,
- Estonia,
- Lituania,
- Luxemburg,
- Portugalia,
- România,
- Ucraina,
- Ungaria.

IMPORTANT!

Vom adăuga doar perioadele de asigurare străine care nu se suprapun cu perioadele dvs. de asigurare din Polonia.

Exemplu

Jolanta are 34 ani. De jumătate de an obține beneficiu în caz de boală. Din cauza evoluției bolii, a depus la noi cererea pentru o pensie din titlul de incapacitate de muncă. Medicul certicator ZUS [CNAS] a decis că Jolanta este parțial incapabilă de muncă. În ultimii 10 ani Jolanta a lucrat:

- în Polonia – 3 ani,
- în Moldova – 4 ani.

Jolanta ar fi trebuit să prezinte 5 ani de stagiul de asigurare în ultimii zece ani. Prin urmare, perioada de asigurare în Polonia este prea scurtă pentru ca Jolanta să primească o pensie de invaliditate de la ZUS [CNAS]. De aceea, la stagiul de asigurare polonez vom adăuga cei 4 ani de muncă în Moldova. În acest fel, Jolanta va primi o pensie din titlul de incapacitate de muncă de la ZUS [CNAS].

Cum calculăm cuantumul pensiei de invaliditate dacă ținem cont de perioadele de asigurare din Moldova

Dacă perioada de asigurare poloneză a fost prea scurtă pentru a vă acorda pensie de invaliditate și a trebuit să adăugăm perioade de asigurare în Moldova, le vom lua în calcul și pentru calcularea pensiei. Vom calcula pensia proporțional – ca raport între perioadele de asigurare din Polonia și suma perioadelor de asigurare din Polonia și din Moldova. Vom plăti pensia doar pentru perioadele de asigurare din Polonia.

IMPORTANT!

Valoarea pensiei dvs. de invaliditate de la ZUS [CNAS] va rezulta totuși, numai din câștigurile dvs. pentru munca în Polonia.

Ce se întâmplă dacă deveniți inapt pentru muncă în timp ce erați asigurat în Moldova

Una dintre condițiile pentru acordarea unei pensii de incapacitate de muncă de la ZUS [CNAS] este aceea că incapacitatea de muncă apare în timpul asigurării sau în termen de 18 luni de la încetarea acesteia. Considerăm această condiție îndeplinită dacă ați devenit incapabil de muncă în timp ce ați fost asigurat în Moldova sau în termen de 18 luni de la încetarea asigurării.

IMPORTANT!

Dacă vă îmbolnăviți în timpul angajării în Moldova și solicitați o pensie de invaliditate de la ZUS [CNAS], incapacitatea dvs. de muncă trebuie să fie stabilită de un medic certificat ZUS [CNAS].

Exemplu

Toma are 42 ani. Lucrează de câțiva ani în Moldova. În această perioadă s-a îmbolnăvit. A depus o cerere de pensie de invaliditate de la ZUS [CNAS]. De asemenea, a depus cererea pentru pensie de invaliditate din cauza incapacității de muncă la o instituție de asigurare din Moldova. Incapacitatea de muncă a lui Toma pentru acordarea unei pensii de invaliditate de la ZUS [CNAS] va fi stabilită de un medic certificat polonez. În schimb, instituția de asigurări din Moldova îi va acorda lui Toma o pensie de invaliditate pe baza unui certificat de incapacitate de muncă emis în conformitate cu reglementările din Moldova.

Trebuie să veniți în Polonia pentru un examen medical realizat de medicul certificant al ZUS [CNAS]

Dacă locuiți în Moldova, nu trebuie să veniți în Polonia pentru un examen medical realizat de către un medic certificant al ZUS [CNAS].

Medicul certificant ZUS [CNAS] poate elibera un certificat de incapacitate de muncă pentru dvs. pe baza documentației medicale anexate cererii de pensie.

În cazul în care documentele medicale nu sunt suficiente pentru a emite o hotărâre, medicul certificant ZUS [CNAS] va solicita de la instituția de pensii din Moldova realizarea unor analize suplimentare.

Puteți solicita o pensie de incapacitate de muncă de la o instituție de asigurare din Moldova

Pentru perioade de muncă în Moldova, puteți obține un beneficiu de invaliditate de la o instituție de asigurare din Moldova.

Acordarea unei pensii din titlul de incapacitate de muncă de la ZUS [CNAS] nu are influență asupra acordării unei pensii de invaliditate din Moldova.

Ceea ce înseamnă că, puteți primi două beneficii – de la ZUS [CNAS] și de la o instituție din Moldova – dacă îndepliniți condițiile pentru acordarea acestor beneficii.

Cum vom stabili pensia de urmaș, dacă membrul familiei a lucrat în Polonia și Moldova?

Cine poate primi o pensie de urmaș de la ZUS [CNAS]

La pensia de urmaș au dreptul membrii familiei persoanei care, în momentul decesului, se afla într-una dintre următoarele situații:

- a avut dreptul la o pensie pt. limită de vârstă sau de incapacitate de muncă acordată de ZUS [CNAS],
- îndeplinește condițiile pentru obținerea unei pensii pt. limită de vârstă sau e incapacitate de muncă acordate de ZUS [CNAS].

IMPORTANT!

Atunci când evaluăm dreptul la pensie, presupunem că persoana decedată a fost complet incapabilă de muncă.

Cum vom stabili pensia de urmaș după persoana care a lucrat în Moldova

Dacă decedatul, după care solicitați o pensie de urmaș, nu a avut o perioadă de asigurare suficientă în Polonia pentru a primi pensia pt. limita de vârstă sau de invaliditate, atunci vom adăuga perioadele de asigurare ale acestei persoanei în Moldova.

Vom adăuga perioade de asigurare în Moldova la perioadele de asigurare poloneze ale defunctului atunci când determinăm dreptul la beneficiul la care ar avea dreptul în ziua decesului, pe baza duratei perioadei de asigurare, și anume:

- dreptul la o pensie din titlul de incapacitate de muncă (din starea de sănătate generală),
- dreptul la pensie pt. limita de vârstă pentru persoanele care s-au născut înainte de 1949,
- dreptul la pensionare anticipată din titlul muncii în condiții speciale sau în calitate specială (pentru persoanele care s-au născut în anii 1949-1968).

Ce sumă va atinge pensia de urmaș

Suma pensiei de urmaș depinde de cuantumul beneficiului care ar fi putut plătită decedatului. Pensia de urmaș este de:

- 85% din acest beneficiu – pentru o persoană îndreptățită,
- 90% din acest beneficiu – pentru două persoane îndreptățite,
- 95% din acest beneficiu – pentru cel puțin trei persoane îndreptățite.

Dacă membrul familiei dvs. la momentul decesului a îndeplinit condițiile pentru obținerea pensiei pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate numai după adăugarea perioadelor de asigurare din Moldova, vom calcula pentru dvs. pensia de urmaș în proporție. Aceasta înseamnă că, pentru calculul său, vom determina raportul dintre perioadele de asigurare poloneze și suma perioadelor de asigurare din Polonia și Moldovai.

Vă vom plăti o pensie de urmaș numai pentru perioadele poloneze de asigurare a decedatului.

IMPORTANT!

În Polonia, toți membrii eligibili ai familiei au dreptul la o pensie de urmaș, pe care o plătim în părți egale.

Exemplu

Caterina (50 de ani) după moartea soțului ei, Marius (60 de ani), solicită o pensie de urmaș pentru ea și pentru fiul ei de 15 ani. Înainte de moartea sa, Mariusz nu a primit nicio pensie din titlul de incapacitate de muncă. A lucrat în Polonia (4 ani) și în Moldova (22 de ani). În primul rând, vom stabili pensia din titlul de incapacitate de muncă la care ar avea dreptul Marius în ziua decesului. Deoarece perioada de asigurare poloneză a lui Marius a fost prea scurtă pentru pensie, vom adăuga perioadele sale de asigurare din Moldova. În acest fel, vom stabili că Mariusa a îndeplinit condițiile pentru a-i acorda o pensie poloneză în ziua decesului. În primul rând, vom calcula pensia pe care decedatul ar putea să o primească dacă ar fi lucrat 26 de ani numai în Polonia. Vom multiplica această sumă cu proporția perioadelor de asigurare poloneze (4) la suma perioadelor de asigurare poloneze și moldovenești (26), adică $\frac{4}{26}$. Caterina și fiul ei vor primi o pensie de urmaș în valoare de 90% din pensia din titlul de incapacitate de muncă, care ar fi datorată lui Marius. Fiecare dintre ei va primi $\frac{1}{2}$ din pensia de urmaș calculată. Vom plăti pensia de urmaș doar pentru

perioada de asigurare a lui Marius în Polonia, și anume, pentru 4 ani. Pentru perioadele de asigurare din Moldova, văduva și fiul ei pot primi o pensie de urmaș din Moldova.

Puteți solicita o pensie de urmaș de la o instituție de asigurare din Moldova

Dacă persoana de pe urma căreia solicitați pensia de urmaș a lucrat în Polonia și Moldova, puteți obține, de asemenea, o pensie de urmaș de la instituția de asigurare din Moldova.

Acordarea unei pensii de urmaș de la ZUS [CNAS] nu are influență asupra acordării unei pensii de invaliditate din Moldova. Astfel, puteți obține două beneficii – de la ZUS [CNAS] și de la o instituție din Moldova – dacă îndepliniți condițiile pentru acordarea acestor beneficii.

Când aveți dreptul la pensie pentru accident de muncă sau boală profesională?

Vom stabili dreptul dvs. la o pensie poloneză din titlul de incapacitate de muncă și o compensație unică în legătură cu un accident de muncă sau a unei boli profesionale dacă ați fost asigurat în Polonia:

- în momentul accidentului de muncă,
- în timpul realizării muncii, care a dus la apariția bolii profesionale.

Dreptul la pensia din titlul de incapacitate de muncă din cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale de la ZUS [CNAS] nu depinde de durata perioadei de asigurare, de aceea, la stabilirea acesteia nu vom ține cont de perioadele de asigurare din Moldova.

IMPORTANT!

Cuantumul pensiei de incapacitate de muncă determinate de instituția noastră, îl calculăm, numai pe baza perioadelor de asigurare poloneze.

Unde trebuie depusă cererea pt. indemnizație și cum trebuie elaborată?

Dacă ați lucrat în Polonia și Moldova, puteți solicita o pensie pt. limita de vârstă sau pensie de invaliditate din fiecare dintre aceste țări. Nu trebuie să depuneți cereri separate în Polonia și Moldova.

Cererea o puteți depune în țara în care locuiți. Instituția de asigurare din țara respectivă va transmite cererea de pensie instituției celeilalte țări. Tot ce trebuie să faceți este să trimiteți toate documentele către instituția noastră de asigurare sau către cea din Moldova.

IMPORTANT!

Data de depunere a cererii la sediul instituției noastre este data depunerii cererii pentru beneficiul moldovenesc și invers. Instituția moldovenească va recunoaște data depunerii cererii în Polonia iar noi vom recunoaște data depunerii cererii în Moldova.

Vom accepta cererea dvs. împreună cu alte documente, de asemenea, dacă sunt în limba oficială a Moldovei.

Unde vom examina cererea dvs.?

Cererile de pensii pt. limita de vârstă sau de invaliditate ale persoanelor care au lucrat, lucrează sau locuiesc în Moldova sunt examinate de:

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych [CNAS]
Oddział w Rzeszowie [Filiala din Rzeszów]
Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych
[Departamentul de Implementare a Acordurilor Internaționale]
al. Józefa Piłsudskiego 12
35-075 Rzeszów**

Unde trebuie depusă cererea dacă locuiți în Polonia?

Dacă locuiți în Polonia, puteți trimite cererea:

- la filiala ZUS [CNAS] din Rzeszów, care va examina cererea dvs.,
- la sucursala noastră care este cea mai apropiată de locul de domiciliu; în această situație această sucursală va trimite cererea dvs. către Filiala ZUS [CNAS] din Rzeszów,
- prin intermediul Platformei de Servicii Electronice ZUS [CNAS] (PUE ZUS [CNAS]) – la www.zus.pl. Pentru a face acest lucru, trebuie să aveți un cont la PUE ZUS [CNAS] și un profil de încredere pe site-ul pz.gov.pl sau o semnătură electronică. Cu toate acestea, documentele pe care le atașați la cerere trebuie să fie prezentate în formă de hârtie la sediul nostru sau trebuie trimise prin poștă.

Pe ce formular trebuie depusă cererea dacă locuiți în Polonia?

Completați formularul corespunzător pt. beneficiu de la ZUS [CNAS]:

- EMP – Cerere pt. pensia pt. limită de vârstă,
- ERN – Cerere pt. pensie din titlul de incapacitate de muncă,
- ERR – Cerere pt. pensie de urmaș.

Ce documente trebuie atașate la cerere?

La cererea de pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate atașați documentele care justifică acordarea acestui beneficiu de la ZUS [CNAS] și vor fi utilizate pentru calcularea cuantumului acesteia, printre altele:

- adeverințe de la angajatori sau certificate de angajare care confirmă perioadele contributive și non-contributive în Polonia,
- adeverințe de la angajatori sau certificate de angajare care confirmă prestarea muncii în condiții speciale sau în calitate specială (în Polonia și Moldova),
- adeverințe de la angajatori care confirmă perioadele de angajare și valoarea remunerației care au stat la baza calculului contribuțiilor de asigurări sociale sau de asigurare de pensie pt. limită de vârstă și invaliditate în Polonia (pot fi emise pe formularul ZUS [CNAS] Rp-7),
- legitimația de asigurare care conține înregistrări privind perioadele de angajare și valoarea câștigurilor în Polonia,
- adeverință de la facultate care confirmă perioada de studiere și perioada de desfășurare a acesteia,
- livret militar sau adeverință de la Comandamentul Militar de Suplimentare cu privire la perioada serviciului militar activ,
- copii legalizate ale certificatelor de naștere ale copiilor.

La cererea pentru pensia din titlul de incapacitate de muncă atașați suplimentar:

- certificat medical despre starea de sănătate pe care medicul dumneavoastră îl poate elibera pe formularul OL-9,
- un interviu profesionist, realizat de către contribuabil pe formularul OL-10 – în cazul în care sunteți încă angajat.

Completați și formularul de beneficii de la instituția de asigurare din Moldova:

- MD-PL 4 – Cerere pt. acordarea pensiei pt. limita de vârstă/pensiei de invaliditate din Moldova,
- MD-PL 5 – Cerere pt. acordarea pensiei de urmaș din Moldova.

IMPORTANT!

La cererea pentru acordarea pensiei pt. limita de vârstă sau a pensiei de invaliditate din Moldova vă rugăm să atașați documentele care să justifice acordarea și calcularea acestui beneficiu din partea Moldovei.

Ce se întâmplă în continuare cu cererea dvs.?

Pe baza documentelor pe care ni le trimiteți, vom examina cererea dvs. pentru pensia pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate de la ZUS [CNAS].

Vom transmite, de asemenea, cererea dvs. pentru beneficiul moldovean și documentele pe care le-ați atașat, la instituția de asigurare din Moldova. Instituția Moldovei va examina cererea dvs. pe baza legislației din țara sa și vă va trimite o decizie privind pensia pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate.

Unde trebuie depusă cererea dacă locuiți în Moldova?

Dacă locuiți în Moldova, cererea pentru pensia pt. limita de vârstă sau pensia de invaliditate de la ZUS [CNAS] trebuie depusă la:

Narodowa Kasa Ubezpieczeń Społecznych Mołdawii
(Casa Națională de Asigurări Sociale din Moldova – CNAS)
Gheorghe Tudor, 3
MD-2028, Chișinău
Moldova

Pe ce formular trebuie depusă cererea dacă locuiți în Moldova

Completați unul din formularele de mai jos:

- PL-MD 4 – Cerere pt. acordarea pensiei poloneze pt. limita de vârstă/ pensia din titlul de incapacitate de muncă,
- PL-MD 5 – Cerere pt. acordarea pensiei de urmaș poloneze.

La cerere atașați documentele care confirmă perioadele de asigurare poloneze (perioade contributive și necontributive) și valoarea remunerației pe care ați primit-o în Polonia (și anume, documentele transmise de solicitanții care locuiesc în Polonia – vezi pag. 16).

La cererea pt. acordarea pensiei din titlul de incapacitate de muncă de la ZUS [CNAS], atașați documentația medicală.

IMPORTANT!

Pe cerere treceți datele dvs. de identificare, inclusiv numărul CNP. Dacă nu aveți, introduceți seria și numărul cărții de identitate sau al pașaportului (poate fi străin). De asemenea, treceți numărul dvs. polonez de identificare fiscală (CIF), dacă acesta este codul dvs. fiscal.

Unde veți găsi formularele necesare?

Formularele de cerere pentru beneficiile poloneze și moldovenești sunt disponibile:

- în sălile de deservire a clienților din sucursalele noastre,
- pe site-ul nostru www.zus.pl din fila [Modele de formular],
- pe site-ul instituției de asigurări din Moldova www.cnas.md.

Unde puteți căuta documente care confirmă angajarea în Polonia?

Dacă nu aveți documente care vă confirmă perioadele de asigurare în Polonia, adeverința cu privire la angajarea dvs. o poate emite:

- angajatorul pe baza dosarului personal al angajatului,
- succesorul legal al angajatorului pe baza dosarelor personale ale angajatului preluate,
- entitatea care stochează documentele întreprinderii de muncă lichidate (organul fondator, organul superior, arhiva sau compania de stocare).

Informații detaliate despre aceste tipuri de documente sunt disponibile pe site-ul nostru web. Am creat acolo o bază de date cu întreprinderi de muncă lichidate și transformate. În această bază de date puteți găsi informații despre locul de depozitare a documentației personale și salariale a angajaților acestor întreprinderi, precum și denumirea și adresele instituțiilor care depozitează documentele angajaților. Accesați www.zus.pl și apoi filele: [Beneficii] > [Pensii pt. limita de vârstă] > [Baza de date a întreprinderilor de muncă lichidate sau transformate].

Instituția noastră colectează documentația companiilor care înainte de anul 1999 au decontat contribuțiile de asigurare socială pentru angajații lor. Putem totuși confirma perioadele de angajare și cuantumul remunerației numai pentru cei care au lucrat în companii care angajează până la 20 de angajați.

Cum vom plăti pensia pt. limita de vârstă sau de invaliditate dacă locuiți în Moldova?

Dacă locuiți permanent în Moldova, vă putem plăti pensia în conformitate cu decizia dvs.:

- în contul bancar din Moldova,
- în contul bancar din Polonia,
- direct unei persoane autorizate care locuiește în Polonia (prin poștă).

Cererea de transferare a pensiei pt. limita de vârstă sau de invaliditate în contul dvs. bancar din Moldova, poate fi trimisă:

- direct la sucursala noastră,
- p prin intermediul Platformei de Servicii Electronice [ZUS] [CNAS] (PUE ZUS [CNAS]),
- prin poștă – către sucursala noastră care vă plătește beneficiul.

Pensia dvs. pt. limita de vârstă sau de invaliditate o vom transfera într-un cont bancar în Moldova, fără a deduce avansul de impozit pe venit în Polonia.

Pensia dvs. pt. limita de vârstă sau de invaliditate o vom plăti lunar în ziua indicată în decizie ca dată a plății beneficiului.

Aveți asigurare de sănătate în Polonia dacă locuiți în Moldova?

Dacă locuiți în Moldova și primiți pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate de la ZUS [CNAS], nu sunteți acoperit de asigurarea de sănătate în Polonia. De aceea, nu deducem din beneficiul contribuțiile de asigurări sociale de sănătate în Fondul Național de Sănătate (NFZ).

IMPORTANT!

Dacă sunteți pensionar și vă schimbați locul de reședință din Polonia în Moldova, vă vom șterge de la asigurarea de sănătate din Polonia.

Dacă vă întoarceți definitiv din Moldova în Polonia, vă vom înregistra la asigurarea de sănătate din Fondul Național de Sănătate și vom deduce din pensia dvs. pt. limita de vârstă sau de invaliditate contribuțiile de asigurare de sănătate.

Trebuie să reziliați contractul de muncă în Moldova pentru a primi o pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate de la ZUS [CNAS]?

Pentru a primi o pensie de la ZUS [CNAS], trebuie să reziliați contractele de muncă cu toți angajatorii pentru care ați lucrat înainte de a obține dreptul la pensionare. De asemenea, trebuie să reziliați contractele de muncă cu angajatorii din Moldova. Dacă nu faceți acest lucru, vom suspenda plata pentru pensie până când veți înceta relația de muncă și ne veți furniza documentul care confirmă acest lucru.

Dacă primiți deja o pensie de la ZUS [CNAS], puteți să vă angajați din nou, chiar și la același angajator. Vom continua să vă plătim pensia.

IMPORTANT!

Nu trebuie să încetați relația de muncă dacă solicitați o pensie din titlul de incapacitate de muncă sau o pensie de urmaș.

Vom suspenda sau reduce beneficiile dvs. dacă lucrați în Moldova?

Dacă primiți o pensie pt. limita de vârstă sau de invaliditate de la noi și lucrați sau desfășurați o afacere, acest fapt poate cauza reducerea sau suspendarea beneficiului. Această regulă se aplică pensionarilor care lucrează atât în Polonia, cât și în orice altă țară, inclusiv Moldova. Prin urmare, trebuie să ne informați despre câștigurile pe care le obțineți.

Ce beneficii putem suspenda sau reduce

Putem suspenda sau reduce:

- pensia determinată la o vârstă redusă, și anume, înainte de 60 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați,
- pensia din titlul de incapacitate de muncă,
- pensia de urmaș.

Ce câștiguri vor determina reducerea sau suspendarea beneficiului

În cazul în care veniturile dvs. din muncă sau din activitatea economică:

- nu va depăși 70% din salariul mediu lunar în Polonia – vă vom plăti integral beneficiul,
- va fi peste 70% din salariul mediu lunar în Polonia, dar nu mai mult de 130% din această sumă – vă vom reduce beneficiul,
- depășește 130% din salariul mediu lunar în Polonia – vom suspenda plata beneficiului dvs.

Quantumul salariului mediu lunar în Polonia este anunțat în fiecare trimestru de către președintele Oficiului Central de Statistică.

În fiecare an – până la sfârșitul lunii februarie – trebuie să ne furnizați o adeverință cu privire la valoarea venitului pentru anul precedent. Pe baza acestuia, vom stabili dacă v-am plătit beneficiul în valoarea corectă.

Când nu vom reduce pensiile dvs. pt limită de vârstă sau de invaliditate

Nu vom reduce sau suspenda plata beneficiului dvs. dacă aveți dreptul de pensie stabilit de la ZUS [CNAS] și ați atins vârsta de pensionare, care în Polonia este de:

- 60 ani pentru femei,
- 65 ani pentru bărbați.

Dacă îndepliniți aceste condiții, nu este necesar să ne informați despre veniturile dvs.

IMPORTANT!

În cazul în care aveți dreptul la o pensie pentru limită de vârstă, ați atins vârsta de pensionare și aveți dreptul la o pensie de urmaș, pe care o primiți ca beneficiu mai favorabil decât pensia dvs. – nu vom reduce sau suspenda pensia de urmaș, indiferent de cât de mari sunt câștigurile.

Ce informații trebuie să ne furnizați dacă locuiți în Moldova?

Trebuie să ne țineți la curent cu privire la modificările următoare:

- datele dvs. personale, de ex., numele, prenumele,
- adresa dvs. de domiciliu, inclusiv țara de reședință,
- numărul contului bancar la care vă trimitem beneficiul,
- (numărul documentului dvs. de identificare sau a altui document (de ex., pașaport) pe care ni l-ați indicat în documentația trimisă.

IMPORTANT!

Pe site-ul nostru www.zus.pl și în fiecare dintre sucursalele noastre veți găsi formularele necesare, cum ar fi:

- EROP – Declarația cu privire la venituri,
- EZZ Cerere pentru schimbarea datelor unei persoane care locuiește în străinătate.

Declarație titular pensie pt. limită de vârstă sau invaliditate

În fiecare an, vă vom trimite formularul ZUS-RZ-OZS-01 „Declarație a unui pensionar pt. limita de vârstă/de invaliditate care locuiește în străinătate cu privire la existența unui drept suplimentar de obținere a beneficiului”.

În declarație, introduceți datele dvs. de identificare, inclusiv:

- prenume și nume,
- data de naștere,
- adresa domiciliului.

IMPORTANT!

Neapărat treceți data de depunere a semnăturii.

Completați declarația în mod lizibil, semnați-o personal și trimiteți-o la noi. Semnătura dvs. trebuie să fie încă confirmată de un angajat autorizat al unei instituții publice sau de o altă persoană autorizată. Trebuie să fie o persoană care este autorizată să facă acest lucru în conformitate cu legislația în vigoare în Moldova. Semnătura unei persoane poate fi confirmată și de către un angajat al unei misiuni diplomatice sau consulare poloneze.

Dacă nu ne trimiteți o declarație completată corect, vă vom suspenda plata pensiei pt. limita de vârstă sau a pensiei de invaliditate până când o vom primi.

Unde puteți obține mai multe informații?

Această broșură este generală. Mai multe informații despre beneficiile poloneze puteți obține:

- la cea mai apropiată unitate ZUS [CNAS],
- pe site-ul web www.zus.pl
- la filiala ZUS [CNAS] din Rzeszów – Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych [Departamentul de Implementare a Acordurilor Internaționale] (al. Piłsudskiego 12, 35-075 Rzeszów),
- la Centrul de Deservire Telefonică a ZUS [CNAS] (COT) la numărul de telefon: +48 22 560 16 00 de la telefoanele mobile și fixe interne și internaționale,
- la Centrala ZUS [CNAS] – la Departament Rent Zagranicznych [Departamentul de Pensii de invaliditate din Străinătate] ul. Szamocka 3, 5, 01-748 Warszawa, e-mail: drz@ZUS.pl).

Informații despre pensiile pt. limita de vârstă și de invaliditate din sistemul de asigurări din Moldova pot fi obținute:

- pe site-ul web,

- în instituția din Moldova
Narodowa Kasa Ubezpieczeń Społecznych Mołdawii
(Casa Națională de Asigurari Sociale – CNAS)
Gheorghe Tudor, 3
MD-2028, Chișinău, Moldova

Temeiul legal

- [1] Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawii o ubezpieczeniu społecznym, podpisana w Warszawie dnia 9 września 2013 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1460). – [Acord între Republica Polonia și Republica Moldova privind asigurările sociale, semnat la Varșovia la 9 septembrie 2013 (Monitorul Oficial din 2014, poz. 1460).
- [2] Porozumienie administracyjne w sprawie stosowania umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Republiką Mołdawii o ubezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 9 września 2013 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1462). – [Acord administrativ privind aplicarea acordului de asigurări sociale între Guvernul Republicii Polone și Republica Moldova, semnat la Varșovia la 9 septembrie 2013 (Monitorul Oficial din 2014, poz. 1462).
- [3] Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.). – [Legea din 17 decembrie 1998 privind pensiile pt. limita de vârstă și de invaliditate din Fondul de asigurări sociale (Monitorul Oficial din 2018, art.1270, cu modificările ulterioare).
- [4] Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1376, z późn. zm.). – [Legea din 30 octombrie 2002 privind asigurările sociale pentru accidente de muncă și boli profesionale (Monitorul Oficial din 2018, art.1376, cu modificările ulterioare).

Traducere: POZENA

Imagina de pe copertă: Natanaelginting

Compoziție: Poligrafia ZUS [CNAS] din Varșovia. Zam. nr 547/20

www.zus.pl

Ghidul dvs. cu privire la asigurările sociale

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

str. Szamocka 3, 5
01-748 Varșovia

- Platforma de servicii electronice: www.zus.pl
- Centrul de Servicii Clienți prin telefon ZUS [CNAS]:
  - 22 560-16-00* pentru telefoane mobile și fixe
* costul conexiunii conform contractului clientului cu operatorul de telecomunicații
  - Skype: [zus_centrum_obsługi_tel](https://www.skype.com/partners/zus-centrum_obsługi_tel)
  - e-mail: cot@zus.pl

www.zus.pl